

Извештај о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац за 2022. годину која се односи на мере исправљања по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години

Број: 400-55/2023-06/10
Београд, 9. август 2023. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Насловна слика преузета са странице www.energetika-kragujevac.com

Зашто смо спровели ову ревизију?

Према Закону о ДРИ у послеревизионом поступку се оцењује да ли су мере исправљања задовољавајуће. Послеревизиони поступак се завршава издавањем послеревизионог извештаја најчешће у року од 4 до 5 месеци од издавања извештаја о ревизији.

Након издавања послеревизионог извештаја, препоруке са дужим роком отклањања се прате, а ДРИ нема механизам да реагује у случају да се препоруке не спроводе, осим спровођења нове ревизије.

У поступку процене ризика утврђено је да постоји ризик да Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац није отклонио утврђене неправилности на задовољавајући начин због чега је донета одлука о спровођењу ревизије.

Шта смо препоручили?

За уређење области која је била предмет ревизије дали смо шест препорука, које су усмерене на успостављање:

финансијског управљања и контроле, интерне ревизије, контролних активности које би омогућиле да се набавке, када не постоји основ за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, спроводе у складу са законом, као и успостављање евиденције потраживања од купаца која би омогућила њихово исказивање и вредновање у складу са Законом о рачуноводству.

Резиме

Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац (у даљем тексту: Друштво):

пет неправилности је у целости отклонило

- Друштво је у 2022. години вршило набавку услуга за које у смислу Закона о јавним набавкама, нису испуњени услови за изузеће од примене овог закона, након спровођења одговарајућег поступка јавне набавке;

- Потраживања од купаца за испоручену електричну енергију у 2022. години Друштво је исказало примењујући цене електричне енергије утврђене Методологијом за одређивање цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије из члана 50. Закона о енергетици;

- Друштво је на дан 31. децембар 2022. години ускладило промет и стања помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом. Такође, Друштво је на крају пословне године извршило затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица, и на тај начин обезбедило увид у промет и стања главне и помоћних књига, као и увид у хронологију уноса пословних промена;

- Посебно вредновало потраживања од купаца – физичка лица и обавезе по основу примљених аванса.

- Извршило обезвређивање потраживања од купаца у складу са захтевима МСФИ 9 Финансијски инструменти.

једну неправилност је делимично отклонило

- Друштво је усагласило међусобна потраживања и обавезе са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац које врши послове обједињене наплате потраживања од купаца – физичка лица за рачун Друштва. Међутим, Друштво у 2022. години није уредило рокове, начин и поступак за достављање документације на основу које би било омогућено евидентирање пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе и у прописаним роковима.

САДРЖАЈ:

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ	5
1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину.....	5
1.1. Друштво је у целости отклонило једну неправилност у делу који се односи на јавне набавке ...	5
2. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на потраживања од купаца исказаних у 2020. години	6
2.1. Друштво је у целости отклонило четири неправилности у делу који се односи на потраживања од купаца.	6
2.2. Друштво је делимично отклонило једну неправилност у делу који се односи на потраживања од купаца.	9
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	11
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	12
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	14
1. ПРЕДМЕТ РЕВИЗИЈЕ	14
2. РЕВИДИРАНИ ПЕРИОД ПОСЛОВАЊА	14
3. ИНФОРМАЦИЈЕ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ	14
4. ОБИМ РЕВИЗИЈЕ, ОГРАНИЧЕЊА У ПОГЛЕДУ ОБИМА	16
5. КРИТЕРИЈУМИ	16
6. МЕТОДОЛОГИЈА РАДА	17
7. СТАНДАРДИ РЕВИЗИЈЕ ПРИМЕЊЕНИ У РЕВИЗИЈИ	17
V ПРИЛОЗИ.....	18
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	19
Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије.....	27
Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину	28
Прилог 4 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на потраживања од купаца исказаних у 2020. години	30
Прилог 5 – Друга питања.....	37

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину

1.1. Друштво је у целости отклонило једну неправилност у делу који се односи на јавне набавке

1.1.1. Друштво је у 2022. години набавку услуга за које у смислу Закона о јавним набавкама, нису испуњени услови за изузеће од примене овог закона, вршило након спровођења одговарајућег поступка јавне набавке.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво је 2019. и 2020. године извршило набавке услуга у износу од 131,2 милиона динара, без спровођења поступака јавних набавки, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Законом о јавним набавкама, и то: набавке услуга осигурања имовине и лица у износу од 7,39 милиона динара и услуга друмског превоза у износу од 123,89 милиона динара.

Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2019. и 2020. годину. Анализом достављене документације, утврђено је да је Друштво као наручилац спровело отворени поступак јавне набавке број 0127/2021 – Превоз угља и дана 10. септембра 2021. године, и закључило Оквирни споразум број 2376 са понуђачем Ребус плус д.о.о, Београд, укупне вредности 96,35 милиона динара без ПДВ-а на годину дана од дана потписивања споразума, односно до утрошка средства у зависности од тога која околност раније наступи. Такође, Друштво је у току 2022. године након утрошка средства из претходно наведеног Оквирног споразума, у отвореном поступку јавне набавке ознаке 57/22 - Услуге друмског превоза, закључило нови Оквирни споразум број 6812 од 25. октобра 2022. године са изабраним понуђачем Trade Express Trans д.о.о, Крагујевац укупне вредности 96 милиона динара без ПДВ-а.

Осим наведеног, Друштво је током 2022. године спровело отворени поступак јавне набавке услуге осигурања лица Партија 1 ради закључења уговора са осигуравачем Сава неживотно осигурање а.д.о, Београд, као носиоцем групе привредних субјеката на уговорену вредност у износу од 345 хиљада динара.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 поднаслов 3.1. Набавке изузете од примене Закона о јавним набавкама.

2. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на потраживања од купаца исказаних у 2020. години

2.1. Друштво је у целости отклонило четири неправилности у делу који се односи на потраживања од купаца.

2.1.1. Друштво је у 2022. години, у целости отклонило неправилност откривену у ревизији за 2020. годину, јер је извршило усклађивање промета и стања помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом, као и затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица на крају пословне године.

У 2020. години Друштво није у складу са чланом 20 став 3 Закона о рачуноводству пре пописа извршило усклађивање промета и стања помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом, што је за последицу имало неусклађеност: промета помоћне евиденције потраживања од купаца – правна лица са главном књигом у износу од 30,27 милиона динара, стања помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица чију наплату врши Друштво (у даљем тексту: потраживања од купаца – грађани), као и потраживања од купаца – физичка лица чију наплату врши Јавно стамбено предузеће Крагујевац, Крагујевац (у даљем тексту: потраживања од купаца – физичка лица) са главном књигом у износу од 221 хиљада динара односно у износу од 171,88 милиона динара.

Друштво је у 2022. години, у целости отклонило неправилност откривену у ревизији за 2020. годину, јер је извршило усклађивање промета и стања помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом, као и затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица на крају пословне године.

У току ревизије Друштво је усвојило Кориговане редовне годишње финансијске извештаје за 2022. годину. У поступку ревизије, а након предаје Коригованих редовних годишњих финансијских извештаја Друштво је доставило аналитичку евиденцију потраживања од купаца: правна лица, физичка лица и грађани са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављене аналитичке евиденције наведених потраживања утврђено је да је Друштво у 2022. години ускладило стање аналитичке евиденције потраживања од купаца са главном књигом.

Осим наведеног, Друштво је у складу са чланом 27 Закона о рачуноводству на крају пословне године извршило затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица и на тај начин омогућило да се све уплате купаца које су

извршене у 2022. години, а које се односе на ненаплаћена потраживања од купаца из ранијих година, евидентирају у текућој години, односно у години када је пословна промена и настала. На овај начин, Друштво је обезбедило увид у промет и стања главне и помоћних књига, као и увид у хронологију уноса пословних промена у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1. Евидентирање потраживања од купаца у складу са одредбама Закона о рачуноводству.

2.1.2. Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији за 2020. годину, јер је потраживања од купаца за испоручену електричну енергију у 2022. години формирало примењујући цене електричне енергије утврђене по Методологији за одређивање цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије из члана 50. Закона о енергетици.

Друштво је у 2020. години исказало потраживања од купаца на име испоручене електричне енергије примењујући цене електричне енергије које нису утврђене у складу са Методологијом за одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије. На овај начин, Друштво није поступило у складу са чланом 50 Закона о енергетици, којим је прописано да се цене електричне енергије утврђују Методологијом за одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије коју доноси Агенција за енергетику Републике Србије.

У октобру 2020. године Агенција за енергетику Републике Србије издала је Друштву лиценцу за дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом број 312-87/2018-Л-І. Осим наведеног, Друштво је марта 2021. године закључило са Електропривредом Србије Уговор о приступу затвореном систему број 1627 којим су регулисани међусобни односи у вези са приступом Електропривреде Србије затвореном дистрибутивном систему за сва места примопредаје електричне енергије преко којих се врши снабдевање купаца на основу уговора о потпуном снабдевању.

У поступку ревизије утврђено је да је Друштво потраживања од купаца евидентирало на основу издатих фактура купцима за испоручену електричну енергију која је обрачуната по ценама утврђеним по Методологији за одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије из члана 50 Закона о енергетици.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.3. Одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије.

2.1.3. Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је у 2022. години правилно вредновало потраживања од купаца и обавезе по основу примљених аванса.

Друштво у пословним књигама преplate купаца – физичких лица из ранијих година исказује на потражној страни рачуна – потраживања од купаца – физичка лица. Поступајући на овај начин, Друштво није у 2020. години вредновало потраживања од купаца – физичка лица у складу 23 став 1 тачка 5 и 6 Закона о рачуноводству, већ је исте исказало умањене за износ преplate од купаца из ранијег периода у износу од 26,88 милиона динара.

Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је правилно вредновало потраживања од купаца и обавезе по основу примљених аванса. Друштво је у поступку ревизије, а након предаје Коригованих редовних годишњих финансијских извештаја, доставило аналитичку евиденцију потраживања од купаца – физичка лица са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављене документације, утврђено је да је Друштво у пословним књигама и финансијским извештајима за 2022. годину правилно исказало наведена потраживања у износу од 1,03 милијарде динара, јер је у складу са чланом 23 став 1 тачка 5 и 6 Закона о рачуноводству посебно вредновало потраживања од купаца – физичка лица и обавезе по основу примљених аванса.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.4. Вредновање потраживања од купаца.

2.1.4. Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији за 2020. годину, јер је извршило обезвређивање потраживања од купаца у складу са захтевима МСФИ 9 Финансијски инструменти.

Друштво није у 2020. години успоставило адекватну аналитичку евиденцију исправке вредности потраживања од купаца, због чега је у пословним књигама исказало вредност обезвређења потраживања од купаца умањену за износ прихода од наплаћених раније исправљених потраживања, што није у складу са чланом 23 став 1 тачка 3 подтачка 3) Закона о рачуноводству.

Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији за 2020. годину, јер је извршило обезвређивање потраживања од купаца у складу са захтевима МСФИ 9 Финансијски инструменти. У поступку ревизије Друштво је доставило обрачун исправке вредности потраживања од купаца са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављеног обрачуна утврђено је да је Друштво у 2022. години при вредновању потраживања од купаца узело у обзир сва обезвређења потраживања од купаца и у пословним књигама признало расходе од усклађивања вредности потраживања у износу од 410,20 милиона динара и приходе од усклађивања вредности потраживања у износу од 1,18 милијарди динара.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.5. Признавање и вредновање обезвређења потраживања од купаца.

2.2. Друштво је делимично отклонило једну неправилност у делу који се односи на потраживања од купаца.

2.2.1. Друштво је у 2022. години делимично отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је усагласило међусобна потраживања и обавезе са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац које врши послове обједињене наплате потраживања од купаца – физичка лица за рачун Друштва. Међутим, Друштво у 2022. години није евидентирало пословне промене на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе и у прописаним роковима у смислу члана 9 Закона о рачуноводству.

Друштво није у 2020. години евидентирало пословне промене на рачунима потраживања од купаца – физичка лица, на основу претходне провере о основу, врсти и садржају пословне промене и у законом прописаним роковима, што је имало за последицу неусаглашеност ових потраживања исказаних у пословним књигама Друштва и Јавног стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац (у даљем тексту: ЈСП Крагујевац, Крагујевац) у износу од 27,31 милиона динара. На овај начин, Друштво није поступило у складу са чланом 9 и чланом 11 Закона о рачуноводству.

Друштво је у 2022. години делимично отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је усагласило међусобна потраживања и обавезе јер је усагласило међусобна потраживања и обавезе са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац које врши послове обједињене наплате потраживања од купаца – физичка лица за рачун Друштва. У поступку ревизије, а након предаје Коригованих редовних годишњих

финансијских извештаја Друштво је доставило независну потврду стања потраживања и обавеза са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац као и аналитичку евиденцију потраживања од купаца – физичка лица са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављене документације, утврђено је да је Друштво у 2022. години исказало у финансијским извештајима и пословним књигама потраживања од купаца – физичка лица у износу од 1,03 милијарде динара и да су иста усаглашена са износом исказаним у пословним књигама Јавног стамбеног предузећа Крагујевац на дан 31. децембар 2022. године.

Међутим, Друштво је у 2022. години није уредило рокове, начин и поступак за достављање документације на основу које би било омогућено евидентирање пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе у смислу члана 9 Закона о рачуноводству.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 1).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.2. Краткорочна потраживања.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1²

1. Друштво је у 2022. години делимично отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је усагласило међусобна потраживања и обавезе са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац које врши послове обједињене наплате потраживања од купаца – физичка лица за рачун Друштва. Међутим, Друштво у 2022. години није уредило рокове, начин и поступак за достављање документације на основу које би било омогућено евидентирање пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе и у прописаним роковима у смислу члана 9 Закона о рачуноводству. (4.2. Краткорочна потраживања)

ПРИОРИТЕТ 2³

У поступку ревизије нису откривене неправилности другог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 3⁴

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1. Препоручујемо Друштву да у сарадњи са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац уреди начин, поступак и рокове достављања веродостојних рачуноводствених исправа у складу са у складу са Одлуком о обједињеној наплати комуналних и других услуга и Споразумом о међусобним правима и обавезама у организовању и вршењу послова обједињене наплате комуналних и других услуга на територији града Крагујевца и евидентира пословне промене на рачунима потраживања од купаца – физичка лица у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству. (Прилог 4.2. Краткорочна потраживања – Откривена неправилност 1)

ПРИОРИТЕТ 2

У поступку ревизије нису дате препоруке другог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

² ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана

³ ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

⁴ ПРИОРИТЕТ 3 - Неправилности које је могуће отклонити у року до три године

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац дужно је да на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац мора у одазивном извештају исказати да је предузело мере исправљања по основу откривених неправилности, које су наведене у Извештају о ревизији правилности пословања који садржи и препоруке за њихово отклањање, осим оних које су отклоњене у току обављања ревизије и садржане у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања дужно је да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац обавезано је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац обавезно је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. ст 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд, Србија

9. август 2023. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу Закона о Државној ревизорској институцији⁵, Програма ревизије за 2023. годину и Закључка број 400-55/2023-06/1 од 4. јануара 2023. године.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац, која се односи на предузимање мера за отклањање неправилности утврђених у Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2022. године

3. Информације о субјекту ревизије

Друштво Застава - Енергетика д.о.о, уписано је у судски регистар код Привредног суда у Крагујевцу регистарски уложак бр.І-17392-00 од 30. септембра 1994. године, Решењем Фи-1917/94 као двочлано друштво са ограниченом одговорношћу.

Решењем Трговинског суда у Крагујевцу Фи-693/00 од 30. јуна 2000. године, уписана је промена статуса Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Застава - Енергетика.

Из Друштва је 2001. године иступио дотадашњи члан (оснивач) Група Застава - Возила а.д, на основу Одлуке о променама у организовању Групе Застава а.д, Крагујевац који је целокупан свој удео пренео без накнаде на Друштво Застава - Енергетика д.о.о, са обавезом да са истим послује као са друштвеним капиталом, а у Друштво је приступио Фонд за развој Републике Србије као нови члан, са уделом у капиталу од 1,46%, док је преостали капитал од 98,54% био друштвени. Почев од 25. маја 2007. године удео Фонда за развој Републике Србије као члана Друштва повећан је на 17,37% капитала.

Друштво је до 2004. године носило назив Застава - Енергетика д.о.о, а Решењем Фи-351/04 од 31. марта 2004. године, извршена је промена назива у Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика д.о.о, Крагујевац.

Република Србија је на основу Решења Владе 05 Број: 023-16495/2014 од 27. фебруара 2015. године преузела власничка и оснивачка права над привредним друштвом Енергетика д.о.о, Крагујевац, са уделом од 82,63% капитала, док је власник преосталог дела капитала од 17,37% Фонд за развој Републике Србије.

Решењем Агенције за привредне регистре БД 38227/15 од 08. маја 2015. године, извршена је регистрација промене члана Друштва.

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон.

Решењем Агенције за привредне регистре БД 53867/15 од 23. јуна 2015. године извршена је регистрација оснивачког акта - Уговора о организовању друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац од 18. јуна 2015. године.

Делатност, управљачка и организациона структура

Претежна делатност којом се Друштво бави је снабдевање паром и климатизација и дистрибуција електричне енергије.

Поред претежне делатности Друштво може обављати и све друге делатности, које доприносе обављању претежне делатности.

Друштво обавља делатност од општег интереса на основу Уговора о поверавању обављања комуналних делатности производње и испоруке топлотне енергије закљученог 1. фебруара 2008. године између Града Крагујевца и Друштва Енергетика д.о.о, у реструктурирању Крагујевац, на период од годину дана, по доношењу Решења Градоначелника о поверавању обављања комуналне делатности производње и снабдевања паром и топлом водом од 1. фебруара 2008. године и оцене о испуњености услова за обављање наведене комуналне делатности дате од стране Јавног предузећа Дирекција за урбанизам Града Крагујевца. По истеку наведеног периода закључени су анекси уговора за 2009, 2011, 2013, 2014. и 2015. годину (истекао 15. априла 2016. године) којима је вршено продужење обављања поверене делатности, на годину дана, по основу Решења Градског већа о изменама и допунама Решења о поверавању обављања комуналне делатности производње и дистрибуције топлотне енергије, управљања дистрибутивним системом и снабдевања топлотном енергијом тарифних купаца и Мишљења о испуњености услова за обављање наведене комуналне делатности датог од стране Јавног предузећа Дирекција за урбанизам Града Крагујевца.

Чланом 12 став 2 Уговора о поверавању обављања комуналних делатности производње и испоруке топлотне енергије одређено је да се приход од пружања комуналних услуга стиче из цене комуналне услуге коју плаћају корисници за испоручену топлотну енергију.

Агенција за енергетику Републике Србије издала је Друштву лиценцу за дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом број 312-87/2018-Л-І од октобра 2020. године.

Управљање Друштвом је једнодомно.

Друштво је организовано као јединствени правни субјект, а организациону структуру Друштва чине:

1. Дирекција технологије;
2. Дирекција за производњу топлотне енергије и флуида;
3. Дирекција маркетинга;
4. Дирекција за економику и финансије;
5. Дирекција за кадровске, правне и опште послове и
6. Дирекција набавке.

Седиште Друштва је у Крагујевац, у улици Првослава Раковића број 34.

Матични број Друштва је 17006100, порески идентификациони број (ПИБ) Друштва је 101576503.

Друштво заступа директор Друштва без ограничења.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима са применљивим критеријумима. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Спровели смо процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима у областима за које су у поступку ревизије у 2021. години утврђене неправилности. На основу процене ризика утврђено је постојање ризика у предузимању мера исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години. Ради остваривања циљева ревизије, а на основу процене ризика, спровели смо адекватне ревизорске поступке да би добили уверавање у разумној мери да ли су мере исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години на задовољавајући начин. Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима, посматране су све неправилности које су утврђене у претходно спроведеној ревизији и које су описане у Извештају о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години

Друштво је у законском року доставило Одазивни извештај у коме је навело које је мере исправљања предузело ради отклањања утврђених неправилности, а на основу ког је Државна ревизорска институција издала Послеревизиони извештај о мерама исправљања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац. У Послеревизионом извештају о мерама исправљања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац утврђено је да је за две неправилности Друштво предузело мере исправљања које су оцењене као задовољавајуће, за четири неправилности мере исправљања су оцењене као делимично задовољавајуће.

5. Критеријуми

- Закон о Државној ревизорској институцији
- Закон о јавним набавкама⁶, и подзаконска акта донета на основу Закона,
- Закон о буџетском систему⁷,
- Закон о рачуноводству⁸,
- Интерна акта субјекта ревизије,
- Подзаконски прописи који су донети у вези спровођења ових закона.

⁶ „Службени гласник РС“, број 91/19

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10 ... 118/21 – др. закон

⁸ „Службени гласник РС“, број 73/19

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије, спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа који уређују јавне набавке и потраживања од купаца;
- анализу интерних аката Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика Крагујевац, којима су уређена потраживања од купаца и јавне набавке;
- испитивање активности и одлука Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика Крагујевац, у вези са потраживањима од купаца и јавних набавки и
- интервјуисање одговорних особа Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије, састали смо се са представницима Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 Фундаментални принципи ревизије јавног сектора ИССАИ 400 Фундаментални принципи ревизије правилности пословања и ИССАИ 4000 Стандард за ревизију правилности пословања.

Извештај о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац за 2022. годину која се односи на мере исправљања по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години

V ПРИЛОЗИ

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Интерна финансијска контрола представља скуп политика и процедура које руководство успоставља у циљу економичног, ефикасног и ефективног испуњавања циљева субјекта ревизије, поштовања спољашњих правила и политика управљања, заштите имовине и података, спречавања и препознавања превара и грешака, очувања квалитета рачуноводствених евиденција и правовременог пружања поузданих финансијских и управљачких информација. Интерна контрола у јавном сектору код корисника јавних средстава обухвата:

- 1) Финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава,
- 2) Интерну ревизију код корисника јавних средстава и
- 3) Хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1. 1. Финансијско управљање и контрола

Финансијско управљање и контрола се организују као систем процедура и одговорности свих лица у организацији.

Финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководилац корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола садрже пет међусобно повезаних компоненти:

- контролно окружење;
- управљање ризицима;
- контролне активности;
- информисање и комуникације;
- праћење и процена система.

1.1.1. Контролно окружење

Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Друштва. Контролно окружење одражава став и свест о интерној контроли у оквиру Друштва. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају: функције, надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Друштва и одговарајуће субординације.

Руководство Друштва одговорно је за успостављање организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне

контроле. Осим руководства, у обезбеђивању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени, а обухвата све организационе јединице, процесе, активности, програме и пројекте у оквиру корисника јавних средстава.

Оснивачи Друштва су Република Србија са 82,63% и Фонд за развој Републике Србије са 17,37% удела у укупном капиталу Друштва. Управљање Друштвом је једнодомно.

Органи Друштва су Скупштина и директор. Скупштина Друштва чине сви чланови Друштва. Оснивачи Друштва овлашћења оснивача у Скупштини Друштва остварују преко овлашћених представника.

Функцију директора Друштва током 2022. године обављало је једно лице које је именовано Одлуком Скупштине Друштва број 18/20 од 10. децембра 2020. године.

Контролно окружење обухвата следеће принципе:

- 1) Посвећеност интегритету и етичким вредностима руководства и запослених;
- 2) Вршење надзора над развојем и учинком интерне контроле од стране управљачке структуре;
- 3) Успостављање структура и линија извештавања, као и система надлежности и одговорности у остваривању циљева од стране руководства;
- 4) Посвећеност привлачењу, развоју и задржавању стручних појединаца, у складу са циљевима корисника јавних средстава;
- 5) Одговорност запослених за реализацију својих задужења у погледу интерне контроле ради остваривања циљева корисника јавних средстава.

Основни циљеви и визија Друштва је редовно снабдевање и дистрибуцију топлотне и електричне енергије ради омогућавања комфорног живота и рада грађана, као и да својим радом утиче на задовољство корисника, усаглашавањем тренутних потреба корисника са техничким могућностима.

Поред овог циља, заштита животне средине је један од приоритета друштва. Кроз покушаје смањења емисија и имисије продуката сагоревања пре свега загађујућих материја (сумпор-диоксида, азотних оксида, прашкастих материја, чађи, и таложних материја) У овом правцу Друштво је извршило замену технологија производње паре на локацији Застава, из угља као енергента, преласком на производњу вреле воде за грејање из природног гаса.

Ради обављања послова из своје делатности, послодавац образује следеће организационе делове – секторе. Друштво има следеће секторе: Дирекција технологије, Дирекција за производњу топлотне енергије и флуида, Дирекција маркетинга, Дирекција за економику и финансије, Дирекција за кадровске, правне и опште послове и Дирекција набавке.

Послови који се обављају код послодавца систематизују се према врсти, сложености, одговорности и другим условима потребним за њихово обављање у оквиру организационих делова и група послова утврђених Правилником.

1.1.2. Управљање ризицима

Руководилац корисника јавних средстава је одговоран за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле, који обухвата и управљање ризицима (чланом 11 и 14 Правилника о заједничким критеријумима и

стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁹).

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имица, политички ризик и др. и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност Друштва, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату зарада. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Друштва, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени. Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава, са задатком да пружи разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени. Према члану 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору ради вршења ових активности руководиоца корисника јавних средстава усваја Стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени. Управљање ризицима обухвата следеће принципе:

- 1) Корисник јавних средстава утврђује циљеве на начин који је довољно јасан да би се омогућила идентификација и процена ризика који се односе на те циљеве;
- 2) Анализу ризика у оквиру корисника јавних средстава као основ за одлучивање о начину управљања ризицима;
- 3) Процену ризика од могућности преваре;
- 4) Идентификовање и анализу промена у оквиру корисника јавних средстава које би могле значајније утицати на систем интерне контроле.

Према Смерницама за управљање ризицима Министарства финансија наводи се да је један од могућих алата за идентификовање и сагледавање ризика на нивоу Друштва успостављање Регистра ризика, анализе ризика и оцене ризика, те процене финансијских последица активације тих ризика. Такође је потребно да се врши ажурирање регистра ризика са одређеном учесталостју. Свака организација мора да припреми сопствену Стратегију управљања ризицима, која ће утврдити оквир за идентификовање ризика, њихову процену, решавање, извештавање и праћење. Сврха управљања ризицима је да пружи разумно уверавање да ће организација остварити своје циљеве. Стратегија управљања ризицима мора бити усвојена на одговарајућем нивоу руковођења, односно од стране надлежног органа. Регистар ризика је документ који пружа организацији кључне информације о ризицима и лицима одговорним за управљање ризицима. Ризици који утичу на остваривање циљева организације морају бити идентификовани и повезани са кључним пословним процесима. Морају се проценити могућности реализовања свих ризика и њихове последице. Један од кључних задатака руководиоца јесте управљање ризицима, тако да како стратешки, тако и оперативни ризици, треба да буду редовна тема разматрања на састанцима руководства.

⁹ „Службени гласник РС“, број 89/19

У поступку ревизије је утврђено да Друштво током 2022. године није донело Стратегију управљања ризицима, као ни Регистар ризика.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2019. и 2020. годину

Друштво није успоставило систем финансијског управљања и контроле на начин прописан Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, јер до краја 2020. године није усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у смислу члана 6 став 2 овог правилника и није донело писане политике и процедуре које треба да пруже разумно уверавање да су ризици за постизање циљева Друштва ограничени на прихватљив ниво у смислу члана 7 став 1 наведеног Правилника

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије, утврђено је да осим тога што је формирало радну групу са циљем успостављања система финансијског управљања и контроле у складу са правилницима и процедурама, Друштво није сачинило Листу пословних процеса нити је донело Мапу пословних процеса, није припремило и усвојило писане политике и процедуре за све пословне процесе, није усвојило стратегију управљања ризицима и регистар ризика.

Државна ревизорска институција је у Извештају о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години број 400-89/2021-06/16 од 9. септембра 2021. године, дала препоруку Друштву да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, приоритета 3 - Неправилност коју је могуће отклонити у року од три године. Након истека рока по датом приоритету и достављања доказа оценићемо да ли су неправилности отклоњене. Отклањање утврђене неправилности је у току.

1.1.3 Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог финансијског плана и планираних активности, задатака и програма.

Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама и интерна верификација и поуздано извештавање.

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које

се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације - с циљем да се утврде и елиминирају њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду.

Контролне активности обухватају следеће принципе:

- 1) Одабир и развој контролних активности за свођење ризика на прихватљив ниво;
- 2) Одабир и развој општих контролних активности информационих технологија у пословним информационим системима да би се подстакло остваривање циљева;
- 3) Спровођење контролних активности кроз политике у којима су дефинисана очекивања, као и кроз процедуре у којима се те политике реализују.

Контролне активности морају бити одговарајуће, а трошкови за њихово увођење не смеју превазићи очекивану корист од њиховог увођења. Контролне активности које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализирани и ажурирани најмање једном годишње.

Друштво је донело Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова у привредном друштву Енергетика д.о.о, Крагујевац број 5572 од 21. децембра 2022. године.

Систем интерне контроле у Друштву у 2022. години је уређен интерним општим и појединачним актима који се односе на пословање Друштва, а које су донели Влада Републике Србије, Скупштина друштва и директор Друштва, међу којима су: Уговор о организовању Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика Крагујевац, Колективни уговор, Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова у привредном друштву Енергетика д.о.о, Крагујевац, Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке, Правилник о поступку унутрашњег узбуђивања, Правилник о радном времену, обавезном одмору возача који управљају друмски превоз и о начину употребе и коришћења тахографа, Правилник о условима и начину коришћења службених возила и радних машина са нормативима потрошње горива број и др.

У поступку ревизије уочено је да Друштво не поседује писане политике, процедуре и друга акта којима се уређује сви пословни процеси у Друштву.

Такође је у поступку ревизије утврђено да не постоји Листа свих пословних процеса у Друштву нити постоји Мапа пословних процеса или слично, како би се са сваком потребном променом пословног процеса иста могла системски одржавати односно ажурирати, сагласно прописима којима се уређује буџетски систем код корисника јавних средстава.

Према препорученом приручнику Министарства финансија представљени су неки алати помоћу којих се може одржавати и редовно ажурирати систем финансијског управљања и контроле, на који начин су дате смернице корисницима јавних средстава за његово успостављање, одржавање и ажурирање. С тим у вези, препоручује се израда Листе пословних процеса као и израда Мапе пословних процеса која обухвата шири дијапазон информација и, поред назива пословног процеса и активности, који су већ описани у Листи пословних процеса, дефинише и његов циљ, резултат, ризике, процедуре и веза са другим пословним процесима. Израдом мапе се добија свеобухватан опис организације и њеног делокруга, а уочавају се и међусобна повезаност пословних процеса, евентуални недостаци свих описаних пословних процеса и њихова могућа унапређења у циљу побољшања рада целокупне организације.

1.1.4. Информисање и комуникација

За успешно финансијско управљање и контролу од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

Информације и комуникација обухватају следеће принципе:

- 1) Прибављање, креирање и употребу релевантних и квалитетних информација како би се подстакло функционисање интерне контроле;
- 2) Интерну размену информација, укључујући циљеве и одговорности за интерну контролу, које су неопходне да би се подстакло функционисање интерне контроле;
- 3) Комуникацију са екстерним странама о питањима која утичу на функционисање компоненти интерне контроле.

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, технички уређаји и успостављене евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се то остварило неопходан је информациони систем којим се обухватају опште контроле и контроле појединих рачунарских апликација, што подразумева успостављање одговарајућег рачуноводственог система путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

Информатичка инфраструктура Друштва обухвата мрежну инфраструктуру, лаптоп рачунаре, деск топ рачунаре, штампаче, скенере, фотокопир апарате и друго. Приступ материјалним, финансијским и другим ресурсима је обезбеђен овлашћеним особама системом лозинки.

Друштво је у оквиру Сектора за информатику израдило рачуноводствени софтвер са два подсистема у којима се евидентирају промене у главној књизи у аналитичкој евиденцији купаца у земљи - систем за обрачун и наплату и софтвер за набавке у оквиру којег се прати планирање, спровођење и реализација јавних набавки.

1.1.5. Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

1.2. Интерна ревизија

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописани су модели успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Корисници јавних средстава треба да успоставе интерну ревизију у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему. Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору су прописани модели успостављања интерне ревизије

код корисника јавних средстава: 1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава; 2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија; 3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија. Изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију из става 1. овог члана, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава.

Друштво је корисник јавних средстава у смислу члана 2 став 1 тачка 5) Закона о буџетском систему.

Према члану 82 Закона о буџетском систему корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију. За успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран је руководиоца корисника јавних средстава.

Интерна ревизија је организационо независна од делатности коју ревидира, није део ни једног пословног процеса, односно организационог дела организације, а у свом раду је непосредно одговорна руководиоцу корисника јавних средстава.

Функционална независност интерне ревизије се обезбеђује самосталним одлучивањем о: подручју ревизије на основу процене ризика, начину обављања ревизије и извештавању о обављеној ревизији.

Интерна ревизија на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућају остварење циљева организације.

Интерна ревизија пружа саветодавне услуге које се састоје од савета, смерница, обуке, помоћи или других услуга у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле.

Интерну ревизију обављају интерни ревизори. Интерни ревизори у вршењу функције, примењују међународне стандарде интерне ревизије, етички кодекс интерне ревизије и принципе објективности, компетентности и интегритета.

Руководилац корисника јавних средстава до 31. марта текуће године за претходну годину на прописани начин извештава министра о функционисању система интерне ревизије.

Дана 27. фебруара 2017. године донета је Повеља о интерној ревизији, али до дана вршења ревизије није успостављена интерна ревизија у Друштву.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2019. и 2020. годину

Друштво није успоставило интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у привредном друштву Енергетика д.о.о, Крагујевац организовало Јединицу за интерну ревизију као посебну организациону јединицу у оквиру Друштва и закључило Анекс 1

уговора о раду, број 1221/21 од 1. јануара 2023. године, са лицем које је распоређено на радно место интерног ревизора.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво у 2022. години осим што је организовало Јединицу за интерну ревизију као посебну организациону јединицу у оквиру Друштва и закључило Анекс 1 уговора о раду, број 1221/21 од 1. јануара 2023. године, са лицем које је распоређено на радно место интерног ревизора, интерна ревизије није успостављена, што није у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и чланом 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, којима је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију, као и да је за успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран руководиолац корисника јавних средстава.

Осим наведеног, ревизијом је утврђено да до дана сачињавања овог Извештаја запослени на радном месту интерни ревизор није започео обуку за стицање звања интерни ревизор.

Државна ревизорска институција је у Извештају о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години број 400-89/2021-06/16 од 9. септембра 2021. године, дала препоруку Друштву да предузме активности на успостављању интерне ревизије на један од начина прописаних Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, приоритета 3 - Неправилност коју је могуће отклонити у року од три године. Након истека рока по датом приоритету и достављања доказа оценићемо да ли су неправилности отклоњене. Отклањање утврђене неправилности је у току.

Извештавање о систему финансијског управљања и контроле

Чланом 19. Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору је прописано да руководиолац корисника јавних средстава извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле до 31. марта текуће године за претходну годину на обрасцима које припрема Централна јединица за хармонизацију. Чланом 32 Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору је прописано да руководиолац корисника јавних средстава доставља годишњи извештај о раду интерне ревизије, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Друштво је 2. марта 2023. године доставило Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2022. годину број 1-00079/23, као и Изјаву директора Друштва о интерним контролама за 2022. годину у којој је наведено да је Друштво у процесу успостављања система финансијског управљања и контроле.

Извештај о ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац за 2022. годину која се односи на мере исправљања по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години

Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије

У поступку ревизије Друштво није предузимало мере исправљања откривених неправилности.

Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину

3.1. Набавке изузете од примене Закона о јавним набавкама

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину

Друштво је током 2019. и 2020. године извршило набавке услуга у износу од 131.199.972 динара, без спровођења поступака јавних набавки, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Законом о јавним набавкама.

Друштво је 2019. године извршило набавке услуга у укупном износу од 94.929.796 динара без ПДВ-а, и то: услуга осигурања имовине и лица у износу од 7.389.928 динара и услуга друмског превоза у износу од 87.539.868 динара, без спровођења поступака јавних набавки, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама прописани члановима 7, 7а, 39 став 2, 122 и 128 истог закона.

Осим наведеног, Друштво је, у периоду од 1. јула до 31. децембра 2020. године, извршило набавку услуга друмског превоза у укупном износу од 36.270.176 динара без ПДВ-а, без спровођења поступака јавних набавки, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, прописани члановима 11, 12, 13, 16, 17, 18, 20, 22, 27 став 1 тачке 1 и 3 и чланом 28 истог закона.

Предузета мера у поступку ревизије у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину

У току ревизије Друштво је отклонило откривену неправилност и 15. јула 2021. године усвојило Правилник о изменама и допунама правилника о ближем уређењу поступка јавне набавке у Енергетика д.о.о, Крагујевац број 1054, којим је уредило поступак контролних активности које би омогућиле да се набавке, за које не постоји основ за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, спроводе у поступку јавне набавке.

Осим наведеног, Друштво је у току ревизије, расписало јавну набавку број:

- 0127/2021 – Превоз угља и донело Одлуку број 55/21 од 7. јула 2021. године о спровођењу поступка јавне набавке превоза угља процењене вредности 96.350.000 динара без ПДВ -а ради закључења оквирног споразума са једним понуђачем на период од годину дана.

- 0093/2021 – Услуге осигурања процењене вредности 2.600.000 без ПДВ-а и закључило Уговор о пружању услуга осигурања лица број 368 од 15. јуна 2021 године.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије утврђено је да, осим што је као наручилац спровело отворени поступак јавне набавке број 0127/2021 – Превоз угља и дана 10. септембра 2021. године, Друштво је и закључило Оквирни споразум број 2376 са понуђачем Ребус плус д.о.о, Београд, укупне вредности 96.350.000 динара без ПДВ-а на годину дана од дана потписивања споразума, односно до утрошка средства у зависности од тога која околност наступи раније.

Друштво је након закључења Оквирног споразума, са пружаоцем услуга закључило четири уговора о пружању услуга – превоз угља и један Анекс Уговора II. Укупно реализована вредност по уговорима о пружању услуга – превоз угља износи 94.331.792,08 динара.

Такође, Друштво је у току 2022 године након утрошка средства из претходно наведеног Оквирног споразума, у отвореном поступку јавне набавке ознаке 57/22 - Услуге друмског превоза, закључило нови Оквирни споразум број 6812 од 25. октобра 2022. године са изабраним понуђачем Trade Express Trans д.о.о, Крагујевац укупне вредности 96.000.000 без ПДВ-а.

Осим наведеног, Друштво је као наручилац, у 2021. години спровело још један поступак јавне набавке са предметом набавке камионски превоз угља на релацији Крушевац - Крагујевац и закључило Оквирни споразум укупне вредности 11.000.000 динара са пружаоцем услуга Ребус плус д.о.о, Београд. Укупно реализована вредност по закљученом уговору број 645 од 28. јануара 2022. године износи 5.803.146 динара.

Друштво је такође, као наручилац, током 2022. године спровело отворени поступак јавне набавке услуге осигурања лица Партија 1 ради закључења уговора са осигуравачем Сава неживотно осигурање а.д.о, Београд, као носиоцем групе привредних субјеката на уговорену вредност у износу од 344.816 динара.

У поступку ревизије утврђено је да је Друштво у току 2022. године све набавке услуга за које у смислу Закона о јавним набавкама, нису испуњени услови за изузеће од примене овог закона, вршило након спровођења одговарајућег поступка јавне набавке.

Налаз: Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2019 и 2020. годину, јер је набавке услуга за које у смислу Закона о јавним набавкама, нису испуњени услови за изузеће од примене овог закона, вршило након спровођења одговарајућег поступка јавне набавке.

Прилог 4 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика Крагујевац по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на потраживања од купаца исказаних у 2020. години

4.1. Евидентирање потраживања од купаца у складу са одредбама Закона о рачуноводству

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања у делу који се односи на усклађивање промета и стања помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом

Друштво није извршило усклађивање промета и стања главне књиге са помоћним евиденцијама потраживања од купаца, што је за последицу имало неусклађеност исказаног промета у помоћној евиденцији потраживања од купаца – правна лица са главном књигом у износу од 30.266.047 динара и стања помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица са главном књигом у укупном износу од 172.103.693 динара. Наведено није у складу са чланом 20 Законом о рачуноводству.

Такође, Друштво није вршило затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица на крају пословне године у складу са чланом 27 Закона о рачуноводству.

Имајући у виду наведено, Друштво није у току 2020. године уредило вођење пословних књига на начин да на рачунима потраживања од купаца омогући увид у промет и стања главне књиге и помоћних књига, као и увид у хронологију уноса пословних промена у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за наведену неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Описана мера исправљана је задовољавајућа у делу који се односи на то да је Друштво предузело активности на усклађивању промета и стања помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом, јер је 10. јуна 2021. године спровело поступак јавне набавке број 0120/2021 и закључило уговор са друштвом за ревизију ради утврђивања међусобних потраживања са Јавно стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац.

Мера исправљања је делимично задовољавајућа јер Друштво није ускладило промет и стање помоћне евиденције потраживања од купаца са главном књигом, и није уредило вођење пословних књига на начин да на рачунима потраживања од купаца омогући увид у промет и стања главне књиге и помоћних књига, као и увид у хронологију уноса пословних промена у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво није пре пописа и израде редовних финансијских извештаја за 2022. годину ускладило промет и стање аналитичке евиденције потраживања од купаца са главном књигом, због чега је исказало потраживања од купаца – физичка лица у аналитичкој евиденцији у мањем износу од износа исказаног у главној књизи за 417.166 динара, а потраживања од купаца – физичка лица у аналитичкој евиденцији у већем износу од износа исказаног у главној књизи за 144.871.050 динара.

У току ревизије, на основу Уговора број 2362 од маја 2023. године, Друштву је достављен Извештај о налазима чињеничног стања у вези са финансијским информацијама Енергетика, Крагујевац и Јавног стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац везаним за систем обједињене наплате усагласило међусобних обавеза и потраживања за 2021. и 2022. годину (у даљем тексту: Извештај), којим су утврђене међусобна потраживања и обавезе и извршено усаглашавање наплаћених и ненаплаћених потраживања, као и синтетичко и аналитичко усаглашавање задужења и раздужења по корисницима у прописаним роковима.

Друштво је на основу Извештаја налогом за књижење број 798 од 31. децембра 2022. године ускладило задужења и раздужења по корисницима у аналитичкој евиденцији потраживања од купаца са главном књигом.

Након извршеног усклађивања аналитичке са синтетичком евиденцијом, Друштво је у поступку ревизије 27. јуна 2023. године, доставило надлежној Агенцији за привредне регистре Кориговани редован годишњи финансијски извештај за 2022. годину.

У поступку ревизије, а након предаје Коригованих редовних годишњих финансијских извештаја Друштво је доставило аналитичку евиденцију потраживања од купаца: правна лица, физичка лица и грађани са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављене аналитичке евиденције наведених потраживања утврђено је да је Друштво у 2022. години ускладило стање аналитичке евиденције потраживања од купаца са главном књигом.

Такође, у поступку ревизије утврђено је да је Друштво у складу са чланом 27 Закона о рачуноводству на крају пословне године извршио затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица и на тај начин омогућило да се уплате купаца које су извршене у 2022. години, а које се односе на ненаплаћена потраживања од купаца из ранијих година евидентирају у текућој години, односно у години када је пословна промена и настала.

Налаз: Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је у складу са чланом 20 став 3 Закона о рачуноводству ускладило стање помоћних евиденција потраживања од купаца са стањем исказаним у главној књизи. Осим наведеног, Друштво је у складу са чланом 27 Закона о рачуноводству на крају пословне године извршио затварање помоћне евиденције потраживања од купаца – физичка лица и на тај начин омогућило да се све уплате купаца које су извршене у 2022. години, а које се односе на ненаплаћена потраживања од купаца из ранијих година евидентирају у текућој години, односно у години када је пословна промена и настала, чиме је уредило вођење пословних књига на начин да на рачунима потраживања од купаца омогући увид у промет и стања главне и помоћних књига, као и увид у хронологију уноса пословних промена у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству.

4.2. Краткорочна потраживања

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања у делу који се односи на краткорочна потраживања

Друштво није у 2020. години и ранијих година вршило евидентирање пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе и у прописаним роковима, што је имало за последицу неусаглашеност наведених потраживања исказаних у пословним књигама Друштва и Јавног

стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац у износу од 27.307.861 динара, што није у складу са чланом 9 и чланом 11 Закона о рачуноводству.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за наведену неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа, јер је Друштво предузело активности на евидентирању пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица, на основу веродостојне рачуноводствене евиденције и 10. јуна 2021. године спровело поступак јавне набавке број 0120/2021 и закључило уговор са друштвом за ревизију ради утврђивања међусобних потраживања са Јавно стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац.

Мера исправљања је делимично задовољавајућа, јер Друштво није организовало евидентирање пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица, на основу веродостојне рачуноводствене евиденције у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству и није извршило усаглашавање потраживања од купаца – физичка лица, исказаних у пословним књигама Друштва и Јавног стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво у 2022. години и ранијих година у оквиру краткорочних потраживања исказује потраживања од купаца – физичка лица чију наплату врши Јавно стамбено предузеће Крагујевац, Крагујевац на основу Одлуке о обједињеној наплати комуналних и других услуга (у даљем тексту: Одлука), коју је донела Скупштина града Крагујевца.

Напред наведеном Одлуком утврђено је које су комуналне услуге обухваћене обједињеном наплатом, начин вршења и накнада за вршење послова обједињене наплате и друго. Послове обједињене наплате врши Јавно стамбено предузеће Крагујевац, Крагујевац у своје име а за рачун правних субјеката пружалаца комуналних услуга, а на основу Споразума о међусобним правима и обавезама у организовању и вршењу послова обједињене наплате комуналних и других услуга на територији града Крагујевца (у даљем тексту: Споразум), који је закључен 2003. године уз сагласност Градског већа. Увидом у достављену документацију утврђено је да Јавно стамбено предузеће Крагујевац, Крагујевац не врши:

- сваког месеца за претходни месец усаглашавање стања задужења, наплате, аналитике уплата појединих корисника услуга, корекција по основу оправданих рекламација корисника услуга, са дневним преносом средстава Друштву, што није у складу са чланом 14 Споразума;

- достављање података о нивоу и динамици наплате, као ни друге податке који се односе на износе: укупно фактурисане и наплаћене услуге испоруке топлотне енергије, фактурисане и наплаћене камате на име неблаговремених уплата, наплаћених услуга по основу уговора о репрограму. Осим наведеног, достављање прегледа потраживања која су у поступку утужења и принудне наплате, што није у складу са чланом 17 Споразума.

Анализом достављене аналитичке евиденције потраживања од купаца – физичка лица, утврђено је да у 2022. години Друштво није евидентирало пословне промене на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе и у прописаним роковима у смислу члана 9 Закона о рачуноводству.

Осим наведеног, Друштво није пре израде Редовних финансијских извештаја за 2022. годину усагласило стање међусобних обавеза и потраживања са Јавним стамбеним

предузећем Крагујевац, Крагујевац а која се односе на послове обједињене наплате потраживања од купаца – физичких лица.

У току ревизије, на основу Уговора број 2362 од маја 2023. године, Друштву је достављен Извештај о налазима чињеничног стања у вези са финансијским информацијама Енергетика, Крагујевац и Јавног стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац везаним за систем обједињене наплате за 2021. и 2022. годину.

На основу напред наведеног Извештаја, Друштво и Јавно стамбено предузеће Крагујевац, Крагујевац потписали су Записник о усаглашеном стању потраживања и обавеза на дан 31. децембар 2022. године, број 2435 од 1. јуна 2023. године.

Друштво је налогом за књижење број: 797 и 798 од 31. децембра 2022. године извршило исправке грешака из ранијих година, које су утврђене Извештајем о налазима чињеничног стања у вези са финансијским информацијама Енергетика, Крагујевац и Јавног стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац везаним за систем обједињене наплате за 2021. и 2022. годину, на начин да је смањило остала потраживања од Јавног стамбеног предузећа Крагујевац, Крагујевац (послови обједињене наплате потраживања од купаца – физичких лица) у износу од 1.383.438 динара, потраживања од купаца – физичких лица у износу од 5.436.069 динара, као и приходе из ранијих година у износу од 62.088.631 динара, а повећало приходе од камата у износу од 55.269.123 динара.

Након усаглашавања међусобних потраживања и обавеза са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац у вези са пословима обједињене наплате, Друштво је у току ревизије 27. јуна 2023. године, доставило надлежној Агенцији за привредне регистре Кориговани редован годишњи финансијски извештај за 2022. годину.

У поступку ревизије, а након предаје Коригованих редовних годишњих финансијских извештаја Друштво је доставило независну потврду стања потраживања и обавеза са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац као и аналитичку евиденцију потраживања од купаца – физичка лица са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављене документације, утврђено је да је Друштво у 2022. години исказало у финансијским извештајима и пословним књигама потраживања од купаца – физичка лица у износу од 1.027.972.321 динара и да су иста усаглашена са износом исказаним у пословним књигама Јавног стамбеног предузећа Крагујевац на дан 31. децембар 2022. године.

Откривена неправилност 1: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је усагласило међусобна потраживања и обавезе са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац које врши послове обједињене наплате потраживања од купаца – физичка лица за рачун Друштва. Међутим, Друштво у 2022. години није уредило рокове, начин и поступак за достављање документације на основу којем би било омогућено евидентирање пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица на основу веродостојне рачуноводствене исправе и у прописаним роковима у смислу члана 9 Закона о рачуноводству.

Препорука број 1: Препоручујемо Друштву да у сарадњи са Јавним стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац уреди начин и рокове достављања веродостојних рачуноводствених исправа у складу са у складу са Одлуком о обједињеној наплати комуналних и других услуга и Споразумом о међусобним правима и обавезама у организовању и вршењу послова обједињене наплате комуналних и других услуга на територији града Крагујевца и евидентира пословне промене на рачунима потраживања од купаца – физичка лица у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

4.3. Одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања у делу који се односи на одређивање цена електричне енергије

Друштво је у 2020. години исказало потраживања од купаца на име испоручене електричне енергије примењујући цене електричне енергије које нису утврђене у складу са Методологијом за одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије. На овај начин, Друштво није поступило у складу са чланом 50 Закона о енергетици¹⁰, којим је прописано да цене електричне енергије утврђује Агенција за енергетику Републике Србије.

Предузета мера у поступку ревизије спроведене за 2020. годину у делу који се односи на одређивање цене електричне енергије

У октобру 2020. године Агенција за енергетику Републике Србије издала је Друштву лиценцу за дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом број 312-87/2018-Л-І.

Друштво је у складу са чланом 153 Закона о енергетици фебруара 2021. године донело Одлуку број 47/21 о примени Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије 00.000.-08.01 од 13. марта 2017. године и Правила о изменама и допунама Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије број 00.000.08.01-41867/2-19 од 6. фебруара 2019. године која су донета од стране Оператора дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција д.о.о, Београд.

Марта 2021. године, Друштво је закључило са Електропривредом Србије Уговор о приступу затвореном систему број 1627 којим су регулисани међусобни односи у вези са приступом Електропривреде Србије затвореном дистрибутивном систему за сва места примопредаје електричне енергије преко којих се врши снабдевање купаца на основу уговора о потпуном снабдевању.

Ревизијом је утврђено да је Друштво почев од марта 2021. године формирало цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије у складу са чланом 50 Закона о енергетици.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило рачуне о приступу затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије. Увидом у достављене рачуне утврђено је да је Друштво у току 2022. године примењивало цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије у складу са Методологијом за одређивање цена приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије, чиме је поступило у складу са чланом 50 Закона о енергетици.

Налаз: Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је потраживања од купаца за испоручену електричну енергију у 2022. години формирало примењујући цене електричне енергије утврђене Методологијом за одређивање цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије из члана у складу са чланом 50 Закона о енергетици.

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018 – др. закон, 40/2021 и 35/2023 – др. закон

4.4. Вредновање потраживања од купаца

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања у делу који се односи на вредновање потраживања од купаца

Друштво у 2020. години није у складу са чланом 23 став 1 тачка 5 и 6 Закона о рачуноводству посебно проценило вредност потраживања од купаца – физичка лица и обавеза по основу примљених аванса, због чега је исказало потраживања од купаца – физичка лица умањена за износ преплата од купаца из ранијег периода у износу од 26.889.623 динара.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за наведену неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Описана мера исправљана је задовољавајућа у делу који се односи на то да је Друштво предузело активности на евидентирању пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица, на основу веродостојне рачуноводствене евиденције, јер је 10. јуна 2021. године спровело поступак јавне набавке број 0120/2021 од и закључило уговор са друштвом за ревизију ради утврђивања међусобних потраживања са Јавно стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац.

Мера исправљања је делимично задовољавајућа, јер Друштво није успоставило аналитику евиденцију потраживања од купаца – физичких лица, на основу које би било могуће извршити правилну процену вредности потраживања од купаца – физичка лица и обавеза по основу примљених аванса.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у поступку ревизије доставило аналитичку евиденцију потраживања од купаца – физичка лица. Анализом достављене аналитичке евиденције потраживања од купаца – физичка лица, утврђено је да Друштво није у пословним књигама преплате купаца из ранијих година исказује на дан 31. децембар 2022. године на потражној страни рачуна – потраживања од купаца – физичка лица у износу од 8.394.970 динара.

У току ревизије, на основу Уговора број 2362 од маја 2023. године, Друштву је достављен Извештај, којим су утврђене међусобна потраживања и обавезе и извршено усаглашавање наплаћених и ненаплаћених потраживања, као и синтетичко и аналитичко усаглашавање задужења и раздужења по корисницима.

Друштво је на основу Извештаја ускладило аналитичка задужења и раздужења појединачно по сваком купцу – физичка лица на име услуге испоруке топлотне енергије, камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања, као и уплате услуга по основу уговора о репрограму и друго и на тај начин успоставило правилну аналитичку евиденцију потраживања од купаца – физичка лица на основу које је посебно вредновало потраживања од купаца – физичка лица и обавезе по основу примљених аванса, а ефекте процене евидентирало налогом за књижење број 798 од 31. децембра 2022. године.

У току ревизије 27. јуна 2023. године, Друштво је доставило надлежној Агенцији за привредне регистре Кориговани редован годишњи финансијски извештај за 2022. годину.

Друштво је у поступку ревизије, а након предаје Коригованих редовних годишњих финансијских извештаја, доставило аналитичку евиденцију потраживања од купаца – физичка лица са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављене документације, утврђено је да је Друштво у 2022. години у складу са чланом 23 став 1 тачка

5 и 6 Закона о рачуноводству посебно вредновало потраживања од купаца – физичка лица и обавезе по основу примљених аванса и наведена потраживања исказало у износу од 1.027.972.321 динара.

Налаз: Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину. Анализом достављене аналитичке евиденције потраживања од купаца – физичка лица, утврђено је да Друштво је у 2022. години правилно исказало наведена потраживања у износу од 1.027.972.321 динара, јер је у складу са чланом 23 став 1 тачка 5 и 6 Закона о рачуноводству посебно вредновало потраживања од купаца – физичка лица и обавезе по основу примљених аванса.

4.5. Признавање и вредновање обезвређења потраживања од купаца

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања у делу који се односи на вредновање потраживања од купаца

Друштво није у 2020. години при вредновању потраживања од купаца узело у обзир сва обезвређења потраживања од купаца, што није у складу са чланом 23 став 1 тачка 3 подтачка 3) Закона о рачуноводству.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за наведену неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Описана мера исправљана је задовољавајућа у делу који се односи на то да је Друштво предузело активности на евидентирању пословних промена на рачунима потраживања од купаца – физичка лица, на основу веродостојне рачуноводствене евиденције, јер је 10. јуна 2021. године спровело поступак јавне набавке број 0120/2021 и закључило уговор са друштвом за ревизију ради утврђивања међусобних потраживања са Јавно стамбеним предузећем Крагујевац, Крагујевац.

Мера исправљања је делимично задовољавајућа јер Друштво није успоставило аналитику евиденцију потраживања од купаца – физичких лица, на основу које би било могуће да при вредновању потраживања од купаца узети у обзир сва обезвређења потраживања од купаца.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у току ревизије доставило обрачун исправке вредности потраживања од купаца са стањем на дан 31. децембар 2022. године. Анализом достављеног обрачуна утврђено је да је Друштво извршило исправку вредности потраживања у складу са захтевима МСФИ 9 Финансијски инструменти и признао губитке по основу умањења вредности по моделу очекиваних кредитних губитака.

На основу обрачуна исправке вредности потраживања од купаца, Друштво је 31. децембра 2022. године признало у пословним књигама расходе од усклађивања вредности потраживања у износу од 410.200.929 динара и приходе од усклађивања вредности потраживања у износу од 1.176.431.707 динара.

Налаз: Друштво је у 2022. години у целости отклонило неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2020. годину, јер је извршило исправку вредности потраживања од купаца у складу са захтевима МСФИ 9 Финансијски инструменти и при вредновању потраживања од купаца узело у обзир сва обезвређења потраживања од купаца

и у пословним књигама евидентирало расходе од усклађивања вредности потраживања у износу од 410.200.929 динара и приходе од усклађивања вредности потраживања у износу од 1.176.431.707 динара.

Прилог 5 – Друга питања

Иако циљ ове ревизије није био давање мишљења о усклађености пословања за обрачун и исплату зарада за 2022. годину, вршењем ревизије правилности пословања Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга Енергетика, Крагујевац која се односи на мере исправљања по Извештају о ревизији правилности пословања у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020. годину и потраживања од купаца исказаних у 2020. години, утврдили смо следећу неправилност:

Друштво је на појединим радним местима ангажовало запослене са нижом школском спремом од школске спреме захтеване Правилником о систематизацији. Друштво је у току 2020. и ранијих година, закључило уговоре о раду са 53 запослена (14% од укупног броја запослених), који не испуњавају услове за рад на радним местима на која су распоређени јер поседују мањи степен стручне спреме од степена стручне спреме који је наведен Правилником о систематизацији. Уговорима о раду за наведене запослене утврђени већи коефицијенти за обрачун и исплату основне зарада од коефицијената који су предвиђени Колективним уговором за степен школске спреме који запослени поседују.

На овај начин, Друштво је у току 2020. године више обрачунало и исплатило основну зараду запосленима од основне зараде утврђене Колективним уговором у најмањем износу од 4.429 хиљада динара.

У поступку ревизије издали смо Писмо руководству и препоручили Друштву да усагласи појединачне уговоре о раду са Колективним уговором и Правилником о систематизацији, као и да обрачун и исплату зарада запослених врши у складу са усвојеним општим актима.

Друштво је доставило одговор о мерама предузетим за отклањање утврђених неправилности и поступању у коме је навело да је Друштво на основу Одлуке број 127 од 17. маја 2021. године, предузело мере достављања предлога за распоређивање запослених на радна места која одговарају њиховој школској спреми.

У току ревизије, анализом достављене документације утврђено је да је Друштво у 2022. години, у складу са Правилником о систематизацији и Колективним уговором извршило распоређивање запослених на радна места која одговарају степену стручне спреме који запослени и поседују.